

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
The Relationship between Management Based on Good Governance of
School Administrators and School Effectiveness under Sa Kaeo Primary
Educational Service Area Office 2

ญาตาวิ บุญตา¹

Yatavee Boonta¹

ชัยอนันต์ มั่นคง²

Chaianan Mankong²

Received: August 20,2022 Revised: August 20,2022 Accepted: November 14,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 291 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
- 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹² สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹²Educational Administration Program Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² Corresponding author E-mail: chaianan@rmutt.ac.th.

คำสำคัญ: การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา, ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับประสิทธิผล

Abstract

This research aimed to: 1) study the management based on good governance of school under Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2, 2) study the effectiveness of school under Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2, and 3) study the relationship between management based on good governance of School Administrators and School Effectiveness under Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2. The sample of in this study consisted of 291 teachers under the Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2 of academic year 2022. The sample size was determination using Krejcie and Morgan's Table and stratified sampling method. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were: percentage, mean, standard deviation and Pearson product moment correlation coefficient.

The research result showed that:

1) the management based on good governance of school under Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2 showed a high level in an overview and particular viewpoint.

2) the effectiveness of school under Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2 showed a high level in an overview and particular viewpoint.

3) the relationship between management Based on good governance of school administrators and school effectiveness under Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2 was positively correlated at a high level, a statistical significance level of .01.

Keywords: management base on good governance, school effectiveness, relationship between management and effectiveness

บทนำ

ประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ทุกสถานศึกษาต้องพึงตระหนัก และให้ความสำคัญเพื่อให้เกิดผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ หรือจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่อย่างไร ซึ่งมองจากการพิจารณาประสิทธิผลของสถานศึกษานั้นว่ามีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง อาทิ สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีบรรยากาศของความคาดหวังที่สูง พุ่มเทเวลาในการทำงานมีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง (Fred and Allen, 2008 อ้างถึงใน ณิตดา โกรทินธาคม, 2560) ซึ่งการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ ถ้าการบริหารไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหาร

ที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะการดำเนินงานต่างๆ ไม่ใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพัง แต่ยังมีผู้ร่วมงานที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ในสถานศึกษา คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วม ตรงตามมาตรา 22 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำหลัก ซึ่งมีหน้าที่สำคัญ คือ เป็นผู้นำทางการศึกษามีความรับผิดชอบในการบริหารงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 39 ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยเป็นความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่ทำงานร่วมกัน จนสามารถทำให้นักเรียนใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2553) และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์ของการพัฒนาการศึกษาในระยะ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถานศึกษา ควบคู่กับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จะส่งผลให้หน่วยงานและสถานศึกษาสามารถบริหารและจัดการศึกษาที่แสดงความรับผิดชอบต่อคุณภาพมาตรฐานให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมอาทิบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม ภาคเอกชน สถานประกอบการ มูลนิธิวัด สถาบันและองค์กรต่างๆ ในสังคมที่มีศักยภาพ และความพร้อมสามารถเข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีกฎหมาย กฎระเบียบ กติกาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีนโยบายและมาตรการจูงใจทั้งที่เป็นตัวเงินและสิทธิประโยชน์อื่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) เช่นเดียวกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาที่มีเป้าหมายในการให้สถานศึกษาของรัฐมีความเป็นอิสระและมีธรรมาภิบาลในการบริหารและจัดการศึกษา ครอบคลุมด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงานทั่วไป และมีความรับผิดชอบต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบงานบริหารของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ดังที่ อุซารัตน์ ดาวลอย (2561) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรีพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง

บริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง และกรมการศึกษาดำเนินการ (2560) ได้ทำการศึกษาดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับมาก จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่าหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา จากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบสำนักราชบัณฑิตว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 (2542) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ 1.หลักนิติธรรม 2.หลักคุณธรรม 3.หลักความโปร่งใส 4.หลักการมีส่วนร่วม 5.หลักความรับผิดชอบ และ 6.หลักความคุ้มค่า ส่วนองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาผู้วิจัยเลือกใช้ แนวคิดของ Mott (1972) ซึ่งมีทั้งหมด 4 ประการ ประกอบด้วย 1.ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2.ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3.ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และ 4.ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 118 โรงเรียน โดยได้ โดยกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาศักยภาพผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในทุกมิติ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้มากน้อยเพียงใด และมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสามารถนำไปประกอบการวางแผนในการบริหารจัดการ การพัฒนาตนเอง แก้ไขปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อยู่ในระดับมาก

3. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนี้ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้วิจัยเลือกใช้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ 1.หลักนิติธรรม 2.หลักคุณธรรม 3.หลักความโปร่งใส 4.หลักการมีส่วนร่วม 5.หลักความรับผิดชอบ และ 6.หลักความคุ้มค่า ส่วนองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาผู้วิจัยเลือกใช้ตาม แนวคิดของ Mott ซึ่งมีทั้งหมด 4 ประการ ประกอบด้วย 1.ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2.ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3.ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และ 4.ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 รวมทั้งสิ้น 1,193 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 291 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นในการแบ่ง จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนให้ครบตามจำนวน รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

อำเภอ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
อำเภออรัญประเทศ	309	75
อำเภอวัฒนานคร	442	108
อำเภอตาพระยา	309	75
อำเภอโคกสูง	133	33
รวม	1,193	291

โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 88.32 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 76.98 ประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 39.52

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีทั้งหมด 3 ตอน แบ่งเป็น

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบการสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 0.100 และนำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามจากครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เท่ากับ 0.99

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ส่งให้กับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางออนไลน์ (Online) ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม 2565 ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีดังนี้

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	อันดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. หลักนิติธรรม	2	4.18	0.61	มาก
2. หลักคุณธรรม	1	4.20	0.59	มาก
3. หลักความโปร่งใส	5	4.09	0.60	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	2	4.18	0.58	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ	3	4.15	0.61	มาก
6. หลักความคุ้มค่า	4	4.13	0.62	มาก
รวม		4.16	0.60	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด $\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.58) หลักนิติธรรม $\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.61) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.61) ส่วนหลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.60)

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา	อันดับ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4	4.01	0.63	มาก
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	3	4.11	0.58	มาก
3. ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม	2	4.12	0.59	มาก
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน	1	4.16	0.61	มาก
รวม		4.10	0.60	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.59)

และความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.58) ส่วนความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.63)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

Correlations

ตัวแปร	G1	G2	G3	G4	G5	G6	E1	E2	E3	E4	G	E
G1	1											
G2	.827**	1										
G3	.800**	.827**	1									
G4	.798**	.867**	.885**	1								
G5	.814**	.882**	.874**	.898**	1							
G6	.790**	.817**	.851**	.826**	.880**	1						
E1	.761**	.789**	.830**	.805**	.855**	.799**	1					
E2	.779**	.818**	.840**	.830**	.862**	.829**	.939**	1				
E3	.741**	.821**	.836**	.848**	.859**	.802**	.904**	.940**	1			
E4	.760**	.843**	.827**	.860**	.870**	.818**	.858**	.915**	.940**	1		
G	.898**	.932**	.937**	.942**	.957**	.926**	.866**	.887**	.878**	.890**	1	
E	.786**	.845**	.861**	.864**	.890**	.839**	.956**	.979**	.977**	.960**	.909**	1

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r = 0.909$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ (G5) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (E) สูงที่สุดเท่ากับ 0.890 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นคู่พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ หลักความรับผิดชอบ (G5) กับความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน (E4) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.870 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คู่ที่มีความสัมพันธ์รองลงมา คือ หลักความรับผิดชอบ (G5) กับความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติเชิงบวก (E2) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.862 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ หลักนิติธรรม (G1) กับความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม (E3) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.741 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด รองลงมาคือ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม และหลักความรับผิดชอบ ส่วนหลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ส่วนความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก โดยพบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นคู่พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ หลักความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน คู่ที่มีความสัมพันธ์รองลงมา คือ หลักความรับผิดชอบต่อสังคมกับความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติเชิงบวก คู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ หลักนิติธรรมกับความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการหรือแนวปฏิบัติในการบริหารที่ดี จึงส่งผลให้มีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเป็นธรรมในการบริหาร ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 ซึ่งกล่าวว่า รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ด้วยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เป็นหน่วยงาน

ของรัฐ ในการบริหารงานของหน่วยงานจึงต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการ หน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พินิจ ลิขิตวัฒนกิจ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า และหลักความมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ ภาควิชร จันท์สกุล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดย ภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความสำนึกรับผิดชอบ และหลักนิติธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวีณา แสงกระจาย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร สถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักนิติธรรม รองลงมาได้แก่ หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาส นาคปฐม (2559) ได้ทำการศึกษา การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอิตท ปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ยกเว้นด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษารัตน์ ดาวลอย (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับ มากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดคือ ด้านคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักนิติธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชชา กองเงิน (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ใน ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้า กับสภาพแวดล้อม ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถ ในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ระดับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องด้วยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เป็นหน่วยงาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้อง

บริหารงานโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจขององค์กร ให้เป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา เพื่อให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานหลักสูตรในแต่ละระดับ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งมีการกำกับ ติดตาม จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวกของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา วาโยหะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสามารถในการแก้ไข ร่องลงมา ความสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆ ในสถานศึกษา และความสามารถสถานศึกษาพัฒนานักเรียนให้มีทักษะทางบวก ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวณัฐสนันท์ กมลบูรณ (2561) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา การปรับเปลี่ยนและการพัฒนาสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในยุคไทยแลนด์ 4.0 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษารัตน์ ดาวลอย (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตามลำดับ

3. ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r = 0.909$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสูงที่สุด ($r = 0.890$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ามีความสัมพันธ์ระดับสูงและสูงมากเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีผลทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากตามไปด้วย ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารย่อมมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพขององค์กร หากผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานด้วยคุณธรรม จริยธรรม ยึดระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วม เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง จะช่วยทำให้การดำเนินงานในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิผลมากขึ้น การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลจึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารปกครององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาคัชร จันทร์สกุล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ พึ่งดวง (2560) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกันสูง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกันทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อูซาร์ตัน ดาวลอย (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร

สถานศึกษาควรสร้างความไว้วางใจในการปฏิบัติงาน มีความซื่อสัตย์สุจริต บริหารงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือโครงการทางวิชาการต่างๆ ที่จะเป็นการพัฒนาความรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงสุดคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ รวมถึงเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นรายคู่พบว่า หลักความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียนสูงที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความตระหนักในหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ มีความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง ยอมรับในผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านความโปร่งใสที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อหลักความรับผิดชอบ เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ พึ่งดวง. (2560). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร)
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *การปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ขจรศักดิ์ ว่องไว. (2562). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)

- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- จุฑามาศ นาคปฐม. (2559). การบริหารการศึกษิตตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญาวัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี. (งานนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ณธิตา โกรทินธาคม. (2560). การใช้พลังอำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ณิชา กองเงิน. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์).
- ประวีณา แสงกระจาย. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).
- พินิจ ลิขิตวัฒนกิจ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- ภาควัชร จันท์สกุล. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์).
- ยุทธนา วาโยหะ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542. (2542, 10 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 63 ง
- วณัฐสนันท์ กมลบุรณ์ (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564*. เอกสารอัดสำเนา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิก
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิก จำกัด.
- อุษารัตน์ ดาวลอย. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp.607-610.
- Mott, P.E. (1966). *The Characteristic of Effective Organization*. New York: McMillan, 398
- Mott, P.E. (1972). *The Characteristic of Efficient Organizations*. New York: Harper & Row